

Előfizetési árak: helyben, vagy postán külföldre: Egész évre . . . 10 frt — kr. Félévre . . . 5 — 50. Negyedévre . . . 2 — 50. Egy óra . . . 1 — 50. Egyes szám 4 kr.

Előfizethető helyben: Teleki K. Lajos könyvtárában és a kiadóhivatalban. (Főlr. 1828. sz. alatti.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL

Hirdetési díj: Négy hasznos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzetű hirdetések a kiadóhivatalban. (Főlr. 1828. sz. alatti.)

Archívus... Az igazgatóság.

háza. Ujdonosságok. háza.

Az oláh kérdés.

(II) A helyzet kulcsa tehát ez: Oláh gyűlölet; mi gyengék vagyunk. Mikor Romániában a magyar nemzet ellen való izgatás, piszkos és rágalom rendszere annyira elfajult — egy pár hónappal ezelőtt — hogy a diplomatiái intervenció szükségére kikerülhetlenné lett, főleg azért, mivel ama jogosulatlan mozgalomban nemcsak az utca vett részt, hanem a felső és alsóháznak számos jelentékeny sulyu politikusa is: akkor a magyar hírlapok, a félhivatalos »Nemzet«-en kezdve le a kutyabagosi Tarogatóg, valamennyien dicséretes egyhangúsággal fenyegették meg Románia kormányát, hatalmas szavakban adva kifejezést abbéli nézetüknek, hogy ami sok, az sok és hogy a türelmes magyar nemzet türelmének is van határa.

császár érzelmei, érdekei pedig nincsenek az oláh mozgalom által oly gyökeresen bántva, mint a magyar király érdekei és érzelmei. Az osztrák császár részéről a komoly elhatározás komoly pillanatai csak akkor következzenek be, ha minden recompensatio nélkül próbálgatnák Erdélyt kiszakítani a monarchia testéből. De hiszen a muszka könnyen meg egyezzenek Bosznia-Herczegovina bekebelezésébe, ha az engedelmes és orthodox Románia határai kitolatnának a mármárosi hegységig, a Szatmár-Nagyvárad-Orsovai vonallal. Ezt persze a magyar királynéhezen tűrné el. De nekem úgy tetszik, hogy a hadsereggel szemben az ő jogai is csak a papíron vannak. Mert igaz ugyan, hogy a vezényelt, vezérlet, szervezet ő Felsége legfőbb haduri jogának van deklarálva; de tényleg a magyar király hadserege németül beszél és osztrákról érez. Vagyis: érdek-összeütközés esetében az osztrák császár sokkal hatalmasabb a magyar királynál.

Ezt pedig magyar hadsereg nélkül el nem érjük. A magyar állam épülete csak a magyar hadsereg intézménye által lesz kiépítve. Addig csonka mű. Nincs kardja, hogy támadjon és nincs paizsa, hogy oltalmazzon. A főzsklatott oláhok pedig ezen intézmény hiányában csak pünköszt királyságnak tekintik a magyar hegemoniát. Szerintök állami lételünk csak konzessió. A magyar kormány kegyelemből kermányoz, a parlament kegyelemből össze, hatóságaink kegyelemből igazgatnak. Én tudom, hogy ez nem így van. Én tudom, hogy a magyar közjognak megmérhetetlen ereje van. Bizonyosság Deák Ferencz, aki kezében a magyar Corpus Jurissal hadat üzent az osztrák császárság egész hatalmának és azt a polgári és politikai intézmények valamennyi harczvonalán legyőzte. De a hadsereg osztrák császársági szellemét nem győz e le. Még csak meg sem küzdött vele. Ez a feladat reánk maradt. És ezt a feladatot meg kell oldanunk, ha azt akarjuk, hogy Magyarország magyar ország maradjon. Mert mi magyarok hiában bizunk a magyar közjog fenntartó, oltalmazó és győzedelmeskedő erejében, ha az oláhok azt semmibe veszik. Erkölcsei hatást csak ott lehet gyakorolni, ahol nem hiányoznak az annak befogadására szükséges tényezők.

gyarul hallanak beszélni? Ha a legénység magyar vezényszónak engedelmeskednek? Ha a három évi szolgálat alatt a közember megtanulna magyarul? Ha azokat a benyomásokat, melyeket a kitanítás és fegyverkezés alatt a magyar állam hatalmáról, erejéről, igazságosságáról, szigoráról lelke befogad, mindenik elvinné a kaszárnyából a faluba, a tanyaára, a havasok közé, a városokba. Hol látja most az oláh Magyarországot? Talán az iskolában — ahol nem tanítanak magyarul? A főszoigabiró előtt — ki vele oláhlul beszél? A vasutnál — hol oláh feliratok figyelmeztetik az irányra? A bíróság termeiben — hol oláhlul tárgyalnak vele? A vá-megye ülésén — hol oláhlul beszél, ha akar? A gymnasiumokban — hová a magyar felekezetek ép úgy befogadják őt is, mint saját hitsorszoaikat? A vásártéren — hol a kedvéért minden magyar oláhlul beszél? A templomban — hol oláh az istentisztelet? A gazdaságban — hol a magyar gazda oláhlul beszél cselédjei kedvéért? Hanem a magyar hadseregben — ott igenis megtalálná Magyarországot. Az egyenruha díszében, a zászló cimereiben, az fölebbvaló parancsában, a fegyver csillogásában az útegek dübörgésében, a lovasság rohamában, a laktanya tisztaságában, lépten és nyomon, nappal és éjjel, a jó és balszerencsének váltakozó perczelében mindég és mindenütt Magyarország tiszteletet parancsoló hatalmát látná és érezné.

Mert kardja a magyar nemzetnek nincs. Puskapora sincs. Pedig Pozsonyban gyártják és még sincs. Manichere sincs. Pedig Budapestben gyártják az istenadatt. Hanem azért még sincs. Katonája sincs. Pedig negyvennyolcz ezer ifjút soronak be évenként Magyarországon a hadseregbe. De katonánk még sincs. Sem katonánk, sem tábornokunk, sem műszaki felszerelésünk. Ami van, az nem a miénk. Pedig negyven-ötven milliót költünk évenként a véderőre. De az még sem a miénk.

Akarmennyire fáj is tehát a magyar államnak az a seb, melyet a Romániából ide átdobott országbomlasztó bombák rajta ütnek: a magyar állam erőtelen a fegyveres megtorlásra. S ha mi hírlapírók mégis ilyesmivel fenyegetődzünk: bizony mondom, a léha henczegés színét bajos volna rólunk lemosni. Nehány év óta minden publicisztánk nemzeti politikát követel. E követelés helyes is, jogosult is, szükséges is. Ugyde ehez a politikai irányhoz erő kell, hogy Románia ne paczkázhassek velünk, hogy a nemzetiségieknek egyszersmindenkorra menjen el a kedvök attól a képviselődtől, mintha ők föderatióban élnek velünk s mintha itt egy kantonrendszeret lehetne megállapítani; hogy a közélet minden vonatkozásában érthető legyen általuk az a megdönthetetlen tény, hogy ők a magyar nemzetnek alkatrészei.

Am, e tényezők az oláhoknál hiányoznak. Mert ők gyűlölnék minden magyar alkotást. Reájuk néve immár csak fizikai kényszer létezik. Ime a magyar csendőrségnek mily terjedelmes fejezet jut a Replikában! Mert ez egy fegyveres intézmény. Csak gazembereket üldöz és az oláhok mégis panaszkodnak miatta. Mert ők faji sérelmet látnak még a gazember megfenyítésében is. — De látszik, hogy ez a maroknyi csendőrség imponál nekik. Mi lenne, ha állandóan egy magyar hadsereget látnának? Ha a tiszteket ma-

A magyar nemzeti politika fundamentuma a magyar hadsereg. Bartha Miklós.

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Kiss Ernő és Haynau.

Nagyon kevés ember tudja az országban, hogy az aradi tizenhárom egyikének, Kiss Ernőnek, — kiért igen előkelő kezek nyultak igen magasra, hogy életét megmentse, — tulajdonképen a Haynauval való ellenséges viszonya miatt kellett mártír halált halnia. Személyes gyűlölettel vala íranta eltele Haynau és a »bresciai hyenna« kaprakapott az alkalmon, mikor Kiss Ernő az aradi kazamatákban ült. várva élet-halál sorsát, hogy bosszuját kitöltsé. Ennek azonban érdekes előmenyei vannak, melyek igen sok újat tartalmaznak a Kiss Ernő életírásához és így nem térhetek ki előlük. Kiss Ernő hazajövetele után valóságos fejedelmi bőkezűséggel árasztotta el ezredét, mint a Hannover-huszárok panancsnoka. Még külföldön is hire terjedt, hogy a torontálmegeyi Újpecsen állomaszó huszárok ezredese, miként csináltatott a saját költségén új egyenruhát; finomat, szepet, hogy egy-egy közhuszárja jobban festett, mint egy más ezredbeli kadedt. . . Tiszjét szerette, azok pedig imádták őt és minden gavallér huszártisztnak egyedül vágya volt, hogy a Kiss Ernő ezredéhez jusszon. Egy szegény kadétjából lett hadnagy abban az időben. Akkor rengeteg pénz, mintegy ezer forint kellett ahhoz, hogy egy huszártisztnak rangosan kievipirozza magát. A szegény új hadnagy minden örömet megkeserítette a gond hogy honnan teremtsé elő azt a mesés összeget? Kiss Ernő, ki nagyuri passzióval szerett az ilyen helyzeteken segíteni, pár napra a kinevezés után feketére hivatva magához a hadnagyot.

— Tud tarokkozni? — Parancsára! felelt a hadnagy. Kiss Ernő belenyult a dolmányja zsebébe és onnan hamarosan elővett valamit, és a sapkája alá tette az asztalra. — Annnyiba játszik az első pártit, a mennyi a sapkám alatt van! — mondá gyorsan a parancsnok, és a szegény hadnagy hüledzése közt osztani kezdett, — és játsztak. — Természetesen Kiss Ernő mindent előkészített és elvesztette a pártit, — mire fölemelte sapkáját, a mely alatt ott komolykodott — teljes valóságában egy ezres bankó. Teringzett! hadnagy ur, önnek nagy szerencseje van ma! De tovább nem játsztunk, mert még koldussá tesz, mondá csillogó szemekkel atól való örömben, hogy a hadnagyon a nélkül segített, hogy katonai önértetében megalázta volna. Egy Plaján nevű főhadnagyt nagyon szerette. Derék magyar érzelmű tisztje vala ez és mindennapos vendége volt a Kiss Ernő asztalának. Egy ízben a házigazda ebéd után a tisztjeivel a dohányzóba vonult vissza, hol az asztalkán egy káprázatos szépségű ezüst hamutartó állott. Telidesteli volt rakva drágakövekkel, maga a hamutartó pedig az ötvös művészet remeke volt. No, főhadnagy ur, szólt később az ezredes társalgás közben, találja ki, mi volt az ára ennek a hamutartónak? Nem tehetem, nem értek hozzá, szabadkozott a főhadnagy. Csak próbálja meg, mert ha eltalálja, önének adom. Erre már a főhadnagy is összeszedte magát és elkezdett találmra számokat mondogatni:

— Ezer forint. — Sokkal több! — Három ezer . . . — Feljebb! — Öt ezer . . . — Négyszázennyi! segített neki a gavallér háziur, mire a főhadnagy szinte megszedülve az örömtől, mondá ki az előre sejtett számot: — Huszezer forint! — Eltalálta! Itt van, az öné! A szerencsés tiszt, aztán évek multán végig csinálta a Kiss Ernő oldala mellett a szabadságharcot és a mikor az aradi várból, hosszú fogság után kijött, urra tette a hamutartó. De, mielőtt Kiss Ernő rálépett volna a nemzet megszentelt emlékeztető mártírjainak útjára, egy napon megjelent a garnizonban a temesvári hadosztályparancsnok és inspicálta az ezrednek Újpecsen állomaszó századaikat. A legénység, a Kiss Ernő által csináltatott diszuniformisban rukkolt ki, hogy annál nagyobb hatást tegyen a hadosztályparancsnokra, Haynaura. Ő volt a hadosztályparancsnok. Mikor Haynau, a ki már azért is zsenirozva érezte magát Kiss Ernő előtt, mert ne, ki nagyobb összegű kölcsönrel tartozott, meglátta a nyalka legénységen tündöklő ruhát megörült az alkalomnak, hogy talált kifogásolni valót és dühösködve fordult Kiss Ernőhöz, stentori hangon ordítva: — Micsoda komédia ez, ezredes ur?! Jegyezze meg magának, hogy ez nem az ő felsége uniformisa! — Ez hamis! Az igazi uniformis az, amit a császártól kaptak! Ha még egyszer ebben a maskarában látom őket — őnt fogom szigorú fel-lösségre vonni. — Adieu! És éppen sarkantyut akar adni lovának, midőn a Kiss Ernő hangját halja, ki idegesen szólt segédtisztjéhez:

— Főhadnagy ur! Vegye tudomásul jövőre, hogy a mikor én tartok szemlét a legénység fölött, akkor, amint dukál, diszuniformisban jelenjenek meg. Ha pedig a hadosztályparancsnok ur jön, akkor komisz munderban kell tisztelegni. — Értette, főhadnagy ur? Haynau tajtékzott a dühtől, mikor e szavak után Kiss Ernő szalutált neki kardjával és szó nélkül elvágtatott. De nem tudott Kiss Ernő ellen legcékelebb fegyelmi büntetést se kivinni, mert föllele, egész az udvarig, ugy ismerték a nább-ezredest, mint a huszártisztek eszményképét. — Jött azonban a bosszu napja. — Kiss Ernő tizenharmad magával ott ült az aradi vár kazamatáiban. Haynau pedig Budán itél a nemzet jobbainak élete fölött, akkora bestialitással, hogy még a londoni serfőző legények is megsoprítotték később miatta. Világosról még Kiss Ernő százezreket érő ezüst asztalkészletei is, — miket nyolcz szekér szállított tova, osztrák hadi szakmanyl kerültek Temesvárra, — és aztán . . . senki se tudja hová? Haynau kéjelegve írta alá a Kiss Ernő halalos ítéletét, habár előkelő kezek igen magasra nyultak, hogy azt az embert, a ki ideája volt a lovas tisztnak, megmentse a fogságnak. Hasztalan volt. — Rukkoltassa most ki komiszba a huszárszájait! . . . — Az első sortüz csak térdre ejtette Kiss Ernőt, — ki bekötött szemével, — testében három golyóval, szó nélkül várt tovább. A vezénylő tiszt halálsápadtan, alig tudott új tüzet vezényelni a hősök hősének testére. Törös Tivadar.

- 1. 20 korona arany.
- 2. 10 franc arany.
- 3. 10 franc arany.
- 4. 10 franc arany.
- 5. 10 franc arany.
- 6. 10 franc arany.
- 7. 10 franc arany.
- 8. 10 franc arany.
- 9. 10 franc arany.
- 10. 10 franc arany.

NYIREGYHÁZI HÍREK

A nyiregyházi hírek...
A nyiregyházi hírek...
A nyiregyházi hírek...

NYIREGYHÁZI HÍREK

A nyiregyházi hírek...
A nyiregyházi hírek...
A nyiregyházi hírek...

NYIREGYHÁZI HÍREK

A nyiregyházi hírek...
A nyiregyházi hírek...
A nyiregyházi hírek...

NYIREGYHÁZI HÍREK

A nyiregyházi hírek...
A nyiregyházi hírek...
A nyiregyházi hírek...

NYIREGYHÁZI HÍREK

A nyiregyházi hírek...
A nyiregyházi hírek...
A nyiregyházi hírek...

NYIREGYHÁZI HÍREK

A nyiregyházi hírek...
A nyiregyházi hírek...
A nyiregyházi hírek...

NYIREGYHÁZI HÍREK

A nyiregyházi hírek...
A nyiregyházi hírek...
A nyiregyházi hírek...

NYIREGYHÁZI HÍREK

A nyiregyházi hírek...
A nyiregyházi hírek...
A nyiregyházi hírek...

NYIREGYHÁZI HÍREK

A nyiregyházi hírek...
A nyiregyházi hírek...
A nyiregyházi hírek...

NYIREGYHÁZI HÍREK

A nyiregyházi hírek...
A nyiregyházi hírek...
A nyiregyházi hírek...

NYIREGYHÁZI HÍREK

A nyiregyházi hírek...
A nyiregyházi hírek...
A nyiregyházi hírek...

(Folyt. köv.)

Hajdu Zsigmond, Irós Lajos, Kis Bertalan, Kósa Ede, Luby Geza, Bartha József, Riszdorfer János, Szarka Boldizsár, Szél György, Szombathy Ödön, Sarkady Lajos, Varga Lajos, Virág Mihály, Zámory Béla. A választások meg-
ejtése után az elnök a választmányt a to-
vábbi teendők előkészítésére felkérve, a gyűlés
véget ért.

*** A koldulás eltörlése.** Debreczen-
ben már régóta tervezetes tárgyat képezi az,
hogy miként lehetne a szegény-ügyet úgy ren-
dezni, hogy a házankénti koldulás eltörlőssék.
A szegény-ügy rendezésével megbízott küldöt-
ség legutóbbi ülésében magáévá tette egy Deb-
reczenben építendő közszegényház terveit,
elfogadta a közszegényház helyül a Tö-
cző mellett fekvő volt honvédlaktanya épüle-
teit s kimondta, hogy helyesli hogy a sze-
gényház fenntartási költségeire az állami
egyesen adó után 3¹/₂ százalék úgyne-
vezett „alaminza váltság” vetessék ki a kö-
zönségre. A bizottság egyszersmind azt az óhaj-
tást fejezte ki, hogy a városi közgyűlés men-
előbb tárgyalja és határozza el a koldulás
megszüntetését, a munkaképtelen, elagott, köz-
szegélyre szorult szegényeknek közszegény-
házban való elhelyezését. Ezzel az összes irato-
kat áttették a tanácshoz.

*** A szováti pör vége.** A szováti
volt urberes lakos által Debreczen városa ellen
harminc ízben megújított urbéri pör vég-
leg eldőlt, a mennyiben a kir. kuria, éppen
úgy, mint a két első bíróság, a felperes ür-
bereseket keresetükkel elutasította. — A rég
folyó pörnek ezzel vége szakadt s Debreczen
város tetemes kártérítési kötelezettség fizetése
alól menekült meg.

*** Presbyteri közgyűlés** tartott
tegnap az egyházi tanács teremben, melyen
Dr. V a r g a Balint gym. tanár. K a l o c s a
Róza nőnöveldei igazgató nő, Nagy Gyula nő-
növeldei vallásstanár, Csúrka István Kossuth
utcai tanító, Széchenyi István árok utcai
útköz István Széchenyi utcai tanítók állomá-
sukat elfogadó jelentések tudomásul vétettek.
— A nőnövelde szervezéséről szóló ismerte-
tetés 500 példányban kinyomatni elrendeltet-
tett. — A nőnövelde költségvetése megerősít-
tetik. — Kegyes Imre 50 forint hagyván az
egyháznak, tudomásul vétetik. — Sütő József
Kossuth utcai tanító nyugdíjazása tudomásul
vétetik. Dávidházy eszperes beérkezett kör-
levele értelmében a debreczeni teológiai és
bölcseleti fakultás felállításának előmunkála-
itaira egy bizottság választott.

*** Eljegyzés.** Stuhán Gyula, a buda-
pesti államvasúti üzletvezetőség hivatalnok,
eljegyezte Otrókocsi Vég Emilia kisasszonyt,
Otrókocsi Vég Jánosnak, a debreczeni ev.
ref. egyház segéd-gondnokának, szép és kedves
leányát. Öszintén gratulálunk az ifjú pár fri-
gyéhez!

*** A nagybányai ev. ref. egyház-**
nyári közgyűlése Benek István eszperes és
Böszörményi Zsigmond legidősb világi tanács-
bíró, mint helyettes gondnok elnökölte alatt.
Elnök imával nyitván meg a gyűlést, jelenli,
hogy Ujfalussy Sándor főispán furdón léte miatt
a gyűlésen részt nem vehet, majd Széke Bar-
na megválasztott világi tanácsbíró letette az
esküt, majd Soltész János egyházmegyei fő-
jegyző és tanácsbíró eddig viselt tisztéről le-
mondott, melyet a közgyűlés nem fogadott el.
Pentárnok általános szavazattöbbséggel Mol-
nár Lajos kispellei lelkész és tanácsbíró lett.
Egyházkerületi új képviselőkké megválasztat-
tak egyházi részről S z é l György avasújárósi
lelkész és tanácsbíró, világi részről Torday
Imre tanácsbíró főjegyző. A misszió köréből
örvendetes tudósítások érkeztek be. Utolsó volt
Szentgyörgyi Zsigmond homoki lelkész ügye,
ki — egy istenitisztetletet zavaró pásztorfele
embert botrányos, tetteért a szatmári járás-
bírosághoz bejelentett s vádlott a bíróság által
háromszor kitűzött kihallgatásra meg nem je-
lent, negyedikben a közszegényház a pásztor-
ember helyett a lelkiasztor csendőrök szu-
ronyai között kísértette Szatmárra. E tárgyban
a főgondnok Ujfalussy Sándor úgy is, mint
Szatmármegye főispánja megkeresték,
hogy az alispáni hivatal útján a papi állás
tisztessége ellen elkövetett brutális hivatali erő-
szakokodás és meggyalázás ügyében a vizs-
gálatot, mind a közszegényház, mind a csendőrök
ellenében kellő eréllyel indíttassa meg.

*** Tanítók otthona.** A Gönczy-
egyesület tegnap délután nyitotta meg a taní-
tók otthonát a kereskedelmi akadémiá helyisé-
gében. Nagy közönség, köztük számos hölgy,
volt jelen az ünnepélyes megnyitáson, melyen
először Kovács Lajos tanár elnök tartott meg-
nyitó beszédet, később Szanthó Samul keresk.
ak. tanár tartott szakszerű felolvasást „A
földrajz a népiszkola ban” cím-
mel, majd a kereskedelmi akadémia épületét,
felszerelését és berendezését mutatta be Ger-
ster Gyula építész és Bayer Ferenc ak. igaz-
gató!

*** Az encziklika szerzője.** Nagy-
váradon azt beszélék, hogy a legutóbbi pápai
encziklika szerzője Dr. Schlauch Lőrincz, Nagy-
várad bíboros püspöke. — Bizony az ilyen
encziklikák szerzésénél okosabb dolgokkal is
foglalkozhatnék a kardinális ur!

*** Tűz.** Tegnap délután a Széchenyi-ut-
cai honvédlaktanyában a széna padlásokon tűz
ütött ki, mely ismeretlen okból támadt s me-
lyet a tűzoltóság gyorsan lokalizált. A kár
igen csekély.

*** Lelkészszenelés.** Tegnap szentelte
fel Miskolcra Zelenka Pál tiszaker. püspök
M a t e r n y Imre helyb. s. lelkész, Turóczy
Pál hegylajai alesperes és Materny Lajos hely-
beli ev. lelkész segédlete mellett. A most fel-
szentelt s. lelkész nem sokáig marad jelenlegi
állásában, — a mennyiben sátoralajuhelyi
misszionárius lelkészszé lett kinevezve Farbak
József főesperes által s állását a jövő hóban
foglalja el.

*** Nyiregyházi hírek.** Nyiregyháza-
ról írja levelezőnk a következő esetet: a vas-
uti állomástól a gyalogut a népkert és az ér-
alatti gyümölcsös kerteken vezet keresztül. A
közös hadseregbeli huszárok, a mikor gyalog-
osan jönnek a városba, szintén e gyalogutat
veszik igénybe. Szeptember 8-án pénteken reg-
gel 6 órakor egy közshadseregbeli huszár e
gyaloguton a városba igyekezett, de az ut
menten levő — gazdagon megrakott almák —
kísértetbe hozták és hat almát leszakított.
Szerencsétlenségére a kerülő észrevette és fel-
szólította, hogy aljlon meg és adjon zálogot.
Katona uram azonban jobbnak látta — a roz-
dás flintával felfegyverkezett — kerülővel szóba
sem állani, hanem tovább indult. A kerülő sem
volt rest, lekajpa válláról a rozsdás fegyvert,
és ezalva veszi a veres sapkát és csodák eso-
daja, a roz flinta elcsúsz és a szegény katona
fején találva, holtan rogyott össze, kiejtve ke-
zeből a 6 almát. A lövése a kertben levő tu-
lajdonosok összefutottak és sajnálkozva álltak
körül a szegény katonát és a kétségbe esett
kerülőt, a ki tagadni akarta ugyan rossz fey-
verének esülséte, de többen láttak a jelenet.
A katonát bezárolították a katonai kórházba,
ahonnan szeptember 9-én délután kísérték
bajtársai az utolsó utra, a kerülőt pedig a
közelben lakó csendőrök kísérték a börtönbe.
A vizsgálat megindított. Nyiregyháza szept.
9-én délután 6 órakor tűz ütött ki, a tokaji-
utczán egy ház leégett. A nyiregyházi állandó
színház építése nagyban folyik, már egy ré-
szére a tetőzetet is felhúzták.

*** A kolera országszerte** csökkenő-
felen van. Ugy Szabolcs, mint Beregvármegye-
ből kedvező jelentések érkeznek. Beregzász
városa járványmentesnek nyilvánították s a
bereg megyei járványbizottság 9 község és
Munkács város kivételével kimondta a járvány-
mentességet a vármegye egész területére. Szat-
mármegyében — mint lapunknak írják —
szintén csökken a kolera.

*** Az ördögűző rabbi.** Nagy volt az öröm a
napokban Krasznó oroszlói községben, melynek
tíz ezer lakosa, 9800 zsidót számlálva, egyfől-
keresztény. Meghallották, hogy a szomszéd rabbi oda
is ellátogat „okérát üzni” Rögön nagy megalom-
tánadt a zsidóságban, beszűntettek minden munkát
s ünnepi ruhába öltözve várták a jó rabbit, ki udvár-
val meg is érkezett. A rabbinak az volt a receptje,
hogy egy új párnak a temetőben kell megcsúdnia. Mi-
vel egy szerelmes pár sem akadt az ily szomorú helyen
való egybekelésre, pénzrel bírtak rá egy zsidó legény
és leányt erre a cselekedetre. — Az esküvő meg is tör-
tént az egész város jelenlétében. A jó rabbi megnyug-
tatta a híveket, hogy most már nincs mitől tartaniuk,
az ördöklő angyal el fo ja kerülni Izrael házáit. Azu-
tán a szomszéd városba ment kolerát kergetni.

*** Bábaképző tanfolyam.** A nagy-
várad m. kir. bábá képezden az 1893/4 evi
teli tanfolyamra a beiratások f. e. október hó
1—10-ig tartanak. Fölvetel végett szükséges
okmányok: Honossági s keresztlevél, valamint
erkölcsi s orvosi bizonyítvány. Kelt Nagyvá-
radon, 1893 szeptember hó 8-án. Dr. Konrad
Márk.

*** Betiltott vásárok.** — A h-nánási
szeptemberi, a margittai szept. 12-iki, a do-
rozsmai szept. 16-iki or szágos vásár — a
kolera-járványra való tekintettel — be-
tiltatott.

*** A nyiregyházi ipartestület**
saját ipari cselejaira — valamint önképzőkör
hivatalos és szállóhelyiségül — díszes házat
építtetett, melyet október hó 1-8-án napján ün-
nepélyesen fognak felszentelni. E ház védnöke-
ül Wekerle Sándor miniszterelnököt kérték föl.
Ez ügyben e hó 7-én jártak a nyiregyházi ipar-
testület kiküldöttei — Palatich Jenő elnök,
Lakner Ödön pénztáros és Mikecz József jegyző
— a miniszterelnöknel, a hol a legszevesebb
fogadtatásban részesültek s Wekerle biztosí-
totta a küldöttséget, hogy az ünnepleyen sze-
mélyesen fogja teljesíteni védnöki tisztét. Ez
alkalmal a kis iparosok érdekei és helyzete
iránt igen meleg érdeklődéssel kérdészködött
a küldöttség tagjaitól és kijelentette, hogy a
kisiparosok ügye igen fontos állami ügy, mely-
lyel behatóan kíván foglalkozni.

*** A kereskedő ifjak delestélye.**
A debreczeni kereskedő ifjak önképző egye-
sületének dalköre szombaton este tartotta
meg dalestélyt a »Marját» fürdő dísztermé-
ben. Szakadó zápor volt egész délután, sőt
este is, úgy hogy azt lehetett hinni, hogy a
dalestély nem fog sikerülni. A nagy eső sokak
visszatartott csakugyan az esteélyről. de
nem lehetetlen, hogyha mind eljöttek volna
az esteélyre, a kik az eső miatt visszamarad-
tak, nem férték volna el a csinosan felszizit-
tett teremben. Ugy fél kilenc óra tájban már
minden asztal megtelt válogatott közönséggel.
A műsor legérdekesebb szánát. »A négy év-
szak» allegorikus képlet képezte. — A kis
szinpad igen ügyesen fel volt díszítve s görög-
tűz világítás mellett zajlott le az érdekes zené-
darab, melyet már a főpróba alkalmával is
megdicsértünk. Ugy a zeneszerző Fentzl Rud-
olf, mint az eszményi szerző Leidenfrost Ármin
fenyes ovacziókban részesültek. Külömben a

műsor minden szánát fellünő precizitással
énekelte a daleyget. Igen sikerülten énekelt
továbbá V e r t e s s y Kálmán behelzélő és
szép terjedelmű bariton hangjával V e r n e r
bucsuadaltát a »Sákingeni trombitás»-ból. A
közönség alig akart eltelni a szép darabbal.
Még meg is töltötte Vertessy néhány magyar
dallal énekszámát, melyet Rácz Károly zene-
kara kísért. A műsor lezajlása után a fiatal-
ság táncra perdült s Rácz Károly faradhatatlan
talp alá valója mellett hajnali három óráig
aranyos jó kedvvel rakta a táncot. Ekkor a
figyelmess rendezőség által kirendelt külön von-
tot szállította haza a vigadókat. A négyeseket
80 pár tánczolta ket kolonban. Dicséret és el-
ismerés illeti Leidenfrost Ármin kereskedőt,
ki a kedélyes mulatságnak úgy szólnán meg-
teremtője volt. Jelen voltak a mulatságon:
A s z o n y o k : Leidenfrost Árminné, Schvalb
Adolfné, Kovács Lajosné, Boros Izidorné, Ko-
vácsay Józsefné, Huszár Károlyné, Gönczy
Elekne, Orbán Ferenczné, Kiss Lajosné, Csa-
nádi Edéné, Kraft Ödönné, Hegedüs Istvánné,
Csike Lajosné, Nagy Istvánné, Özv. Sinai Ká-
rolyné, Szabó Zsigmondné, özv. André Fe-
renczné, Budaházy Imréné, Pásztor Istvánné
(Er-Semjén), Veres Lajosné (Er-Semjén), Gyar-
máthy Istvánné, Nadai Rezsóné, Toth Gyula-
né, Harmathy Pálné, Mácsay Sándorné, Nagy
Andrásné. L e a n y o k : Schwalb Hermina,
Dörre Hortenzia, Kovács Szeréna, Gönczy-nő-
vérek, Huszár nővérek, Dúsocky Mariska, Ka-
csó Gizella, Tarbay Mariska, Katona R. Lőrincz
Vilma, Moldoványi I., Mácsay I., Weidner E.,
Nagy Erzsike, Percz Juliska, Erdődi Jolán,
Nagy Irma, Krämer Elvira, Veres Vilma
Pásztor Mariska (Er-Semjén), — Eger-
ssy Berta, Jámor Juliska, Pongor Margit,
Bácsy Mariska, Baranyi Emma, Szentesi Er-
zsike, Fülöp Erzsik (Dancó-ház.)

*** Uj év.** A zsidóknál a mai nappal ve-
te kezdetet az új év. — A boltokat zárva
tartják.

*** Debreczeni találmány.** Többször
megemlékezünk már Schwarcz Miksa helybeli
lakos mezőgazdasági találmányáról. Ezzel az új
géppel, mely az első próba után tökéletesítve
lett, tegnap ismét próbát tartottak Balogh Ist-
ván új közeli tanyáján. Nagy számú, érdeklődő
gazda-közönség jelent meg a próbán s konstata-
lta, hogy az teljesen sikerült. A gép kitünően
fenyesen bevált. Nemesak, hogy minuciózus
pontossággal, szinte olvasva pergeti a megvont
barzadaba a magot, de egy újabban rá alkai-
mált készülő segítésével be is boronálja azt.
Lényeges előnye az is, hogy a gép úgy
nehezebb valamivel a kettős ekenél, több munka-
erőt megsem igényel s egyszerre háromszoros
munkát (szántás-vetés-boronálás) végez. A
nagyerd-kü találmánynak bizonyára fontos
szerep jut mezőgazdasági viszonyaink emele-
sében!

*** A munkás daleyget** tegnapi da-
lestélye igen jól sikerült. A műsor szánai kö-
zött nagy tetszést aratott különösen a »Bucsu-
Riegertől és a »Harangoznak» Lányitól. A
többi darabok szintén jól sikerültek. Hangve-
rseny után táncmulatság következett a négye-
seket 70—80 pártanczolta a Zsiga József zene-
karának közreműködése mellett hajnali 4 óráig
mulatott együtt a társaság.

*** Növnyagyorosítás.** Spitz Izidor,
debreczeni illetőségű budapesti lakos, vezetéke-
nevet, befűgyminiszteri engedéllyel, Ardó-ra
magyarosította.

*** Kolera gyanus haláleset.** Ma
délöltől jelentették a II. k ker. kapitányságnak,
hogy Vaxberger helybeli házából, kolera gyanus
megbetegedés folytán meghalt. A holt-
sített a Csokonai-utczai 1492-ik házból a járvá-
ny kórházba szállították.

*** Nyilvános köszönet.** Azon csapás
kört, mely kis fiunk elhunytá által ért, ben-
nünket vigasztalólag hatott reánk a rokonok,
jó barátok és ismerősök részvete. Fogadják
mindannyian, kik kedves kis halottunk vég-
tisztességtételnek megjeleni szívesek voltak, há-
las köszönetünket. Debreczen, 1893. szept. 11.
Csobán József és neje.

*** Debreczeni iparos győzelme.**
Az abaujmegyei gazd. egyesület tegnap Kas-
sán tartott eke-versenyén a Bauer és társá-
nál alkalmazott Balogh gépész nevével elneve-
zett eke nyerte el a I-ső díjat, arany oklevelet.

*** Verekedők.** Seres Ferencz volt
városi rendőr tegnap egyik külső városi koresma-
ban rárontott Török Istvánra s alaposan elverte
Török István nem akarván adós maradni este
szintén rárontott Seresre s szintén igen alapo-
san össze verte.

*** Lövészet.** A szept. 10-én tartott lö-
vészet alkalmával díjat nyertek: legjobb szeg-
lövessel Baum Miksa 1 db 10 frankos aranyat,
legjobb körlövessel Fürst Ödön 2 koronát.

*** Közönségyvnylvánítás.** Mindazon
pályatársak, rokonok, jó barátok és ismerősök,
valamint a nagy közönség tagjai, kik feled-
hetetlen kedves halottunk, néh. F e r g e Ist-
ván temetésén megjeleni szíveskedtek s ez
által mély bánatunkban osztoztak, fogadják e
helyen is hálas köszönetünket. Debreczen, 1893.
szept. 11. A gyászoló család.

*** Háboru a korcsmában.** Koncz
Mihály asztalos segéd két másik társával teg-
nap délután egyik nagy új utczai korcsmában
összeváltak Varga Péter huszár közlegénynel
és talán egész háboru fejlődik ki az öszeszó-
lalkozásból, ha Ambrus szászad, ki éppen ar-
rá járt, — rendet nem csinál a katonák
között.

A tragoedia hősnője.
Nagy Imre holtestét immár a sir födi, a
világ pedig forog tovább, új drámák szövdő-
nek, új tragoediák hősei pusztulnak el, a nél-
kül, hogy a rohanó világ figyelmére méltat-
ná őket.

A Nagy Imre híres alakja azonban még
mindig beszéd tárgya az embereknek, a kik sut-
tognak itt is, ott is és suttozásukból ki-
kerekedik az egész véres dráma képe. Ezek
szerint Nagy Imre hétfőn Gödöllőn volt egy
mulatságon, a melyet Pinternek, a nemzeti
színház tagjának ottani nyaralójában tartottak.
Ott volt Hegyesi Mari asszony is, a kinek
Nagy Imre egy őrizetlen percében levélket
csempészett a kezébe, a melyen ez volt:

„Nem élnék nélküled tovább, találko-
zunk kell.
Valj el az uradtól.”
Másnap ezt a levélket Hegyesi Mari, a
kinek nem volt oka titkolózni férje előtt, oda-
adta Kafka Lászlónak, a ki előlvasván, ekte-
len haragra gyult, revolvert tett a zsebébe és
bement a városba Nagy Imrét keresni. Délu-
tan három órakor ott volt lakásán, de Nagy
Imre nem volt otthon. Kafka háromszor is
mondta nyomatékka!

— Mondják meg, hogy én kerestem!
De gyantot fogva, azonnal kiutazott Gö-
döllőre. Ott a vasutnál megmondta neki,
hogy Nagy Imre megérkezett es kocsin ment
az erdő felé. Kafka utána.

Az erdőben megtalálta a kocsi. A ko-
csis nem akarta megmondani, hogy merre ment
Nagy Imre. Ekkor Kafka revolverrel kezében
kenyszerítette hogy megmondja.
Az erdő egyik tisztásán együtt talála
feleségét és Nagy Imrét.

Kafka és Nagy Imre közt akkor bor-
zasztó jelenet fejlődött ki, melynek az volt a
vege, hogy Kafka kihívta a művészt.
Nagy Imre teljes apatiával azt vála-
szolta rá:
— En nem párbajozom.
— De ha kenyszeríteni foglak.
— A levegőbe fogok löni.
Ez volt az utolsó szó, a melyet a sze-
retett asszony és a férj hallott tőle. Busko-
morán eltávozott.

Hazament, s az otthon magányában, lát-
va szerencsétlen ábrándjának lehetetlenségét,
agyonlőtte magát. Kafkahoz irt leveleben, bo-
csánatot kért tőle ezúttal szenvedélyeért.
Hegyesi Marit pedig arra kérte, hogy a leve-
léhez mellékel gyűrűt, ha lehet, néha, viselje

Kafka László, miniszteri titkar megje-
lent Paulay Edénél és arra kérte, vegye tu-
domásul, hogy neje ezúttal nem tagja többé
a nemzeti színháznak. Paulay erre azt felelte,
hogy ez a hirtelen távozás csak nővelné a
feltűnést, s arra kérte viszont Kafkát, várjon
Hegyesi Mari asszony még egy évig, s ha
akkor is megmarad szándéka mellett, am vál-
jek meg a színházról.

Különfélék.
Beszűntetett játéklarang. Lu-
zernből jelenti egy tavrát, hogy az oda való
rendőrség a játéklarang összes játékrekvizi-
tumaít elkobozta, magát a játéklarangot pe-
dig bezártá.

Munkások tömces elbocsátása.
Selmezbányát — mint onnan jelenti — rop-
nant veszély fenyegette az ezüstbeválás ar-
szabásának megváltoztatása miatt. Ezen baj-
nak elejét veendő, Ocsosvsky polgármester és
Farbak orsz. képviselőből álló küldöttség
utazott Budapestre a miniszteriumhoz. A ma-
gánbányáknál több mint 600 munkás vesztette
kenyerét és még további elbocsátások is vár-
hatók, a minek a híre általános pánikot keltett
A hatóságok éberségére nagy szükség van.

Irodalom és művészet.
A Pallas Nagy Lexikona. füzetes
kiadásából megjelent s beküldetett hozzánk a
41. és 42. füzet (III. köt. 11. és 12. füz.) a
Bosznia-tól Bőr-ig, illetve a Bórnla-tól Bre-
dardorp-ig terjedő czimzokkal. A 41. füzet
Brassó vármegye térképét, Budapest legújabb
s igen szép könyvomatú szines tervrajzát és a
Nemzeti muzeum lépcsőházát hozza külön
mellekletek gyantán, míg a szöveget 20 abra-
dizsiti, melyek közül különösen megemlíjtük a
Bottyan kurucz tábornok várát ábrázoló raj-
zot. A 42. füzet külön mellekletei Budapest
környékének szines könyvomatú térképe, Bu-
da és Pest képe. Budának 1684. évi ostroma
idejéből, továbbá a m. t. akadémia emléktá-
blája, igen sikerült bronznyomatban s szöveg-
ben több abra. Ezek a füzetek is igen gondosan
vannak szerkesztve s a nagyobk czikkek kö-
zül megemlíjtük a következőket: Bosznia be-
fejezése (dr. Brózik és dr. Mangold), Boszor-
kány (dr. Katona Lajos), Bottyan János (dr.
Ballagi Aladár), Bór (dr. Thanoffer, dr. Bor-
bás és Klemp Gusztáv), Bőrbetegség (dr. Schwi-
mer Ernő), Börtönrendszerek (dr. Heil), Bras-
sai Samuel (Felméri Lajos, Hegedüs István
és dr. Simonyi Zsigmond), Brazília (dr. Brózik
és város (dr. Thuring), Brazília (dr. Brózik
stb. A Pallas Nagy Lexikona megrendelhető

